

VERSLAG GOAB-KRING ZUID-OOST

Dit is het verslag van de kenniskring GOAB Zuid-Oost die plaatsvond op 24 maart 2026 van 13:30 – 16:00. Er waren 30 beleidsambtenaren en 36 ve-aanbieders aanwezig, 1 vertegenwoordiger van OCW en 3 kenniskringleiders: Maaïke Vaes, Hanneke Baukema en Anja de Rooij.

AGENDA

1. Welkom
2. Nieuws GOAB
3. Pedagogisch Partnerschap
4. Kwaliteitscyclus vve en kwaliteitsimpuls ve
5. Evaluatie en afronding

NIEUWS GOAB

Relevante kamerbrieven etc. rond GOAB

GOAB bezuinigingen terugdraaien

OCW kan op dit moment niet meer over vertellen dan wat de nieuwe coalitiepartijen hebben aangegeven in combinatie met wat er in het coalitieakkoord staat:

Tekst coalitieakkoord: 'We gaan leerachterstanden vroeg aanpakken. We investeren in bewezen aanpakken zoals de rijke schooldag en voor- en vroegschoolse educatie via de gemeentelijke onderwijsachterstandsmiddelen We gaan ook door met een aanmeldplicht voor de basisschool vanaf 4 jaar.'

En in de financiële bijlage:

"Voor investeringen in het onderwijs is een envelop van structureel 1,5 miljard euro beschikbaar gesteld. Dit geld wordt onder andere besteed **aan terugdraaien van de bezuinigingen**, het regionaal investeringsfonds mbo, het verbeteren van kwaliteit en meer leraren voor de klas en versterken van de Inspectie, investeringen in onderzoek en wetenschap en aan de koopkracht van studenten."

Of die 10% korting op de GOAB middelen inderdaad wordt teruggedraaid, wordt pas op Prinsjesdag bekend.

Omzetting SPUK naar BFU

Momenteel worden de GOAB middelen uitgekeerd als specifieke uitkering. De huidige SPUK periode (4 jaar) loopt tot eind 2026. Zoals eerder aangekondigd, wordt de SPUK op termijn omgezet naar een bijzondere fondsuitkering. Maar dat duurt nog wel even, ivm benodigde wetswijziging. Op z'n vroegst wordt een BFU per 1-1-2028 van kracht. In de kenniskring van a.s. juni hopen wij hier meer nieuws over te kunnen geven.

Wel is besloten dat vanaf 2027 de nieuwe OAB-periode start, dus in de nieuwe periode gaat de BFU van kracht worden. In juni gaan we dit uitgebreider toelichten en duiden.

Kamerbrief 9 december

- Ve in gastouderopvang niet mogelijk gemaakt. Uit de verkenning is gebleken dat de impact op het verhogen van het bereik in de ve door het aanbieden van ve in gastouderopvang klein zal zijn. Daarnaast blijkt dat het draagvlak over de wenselijkheid onder gemeenten wisselt. Gezien de verschillen met de kinderdagopvang is ook aanpassing van regelgeving vereist, zoals verschillen in groepsgrootte en -samenstelling en het ontbreken van afstem- en overlegmomenten van een gastouder met andere collega's op een groep.
- In september 2025 verscheen de tweede tussenrapportage over de Tijdelijke Wet tijdelijke nieuwkomersvoorzieningen. Deze tweede meting laat zien dat steeds meer gemeenten en schoolbesturen op de hoogte zijn van de overlegplicht en de mogelijkheid om een tijdelijke nieuwkomersvoorziening in te richten. Vanaf de inwerkingtreding van de wet tot september 2025 zijn er in totaal 16 tijdelijke nieuwkomers-voorzieningen ingericht, allemaal voor het voortgezet onderwijs en 1 voor zowel po als vo.
- Resultaatafspraken aanpassen. Zoals u gemeld in een Kamerbrief van november 2024, wil ik het wetsartikel (artikel 160 WPO) over het maken van resultaatafspraken aanpassen en verhelderen.

Internetconsultatie beroepskrachten

Sinds 2022 mogen kinderopvangorganisaties meer beroepskrachten in opleiding inzetten binnen de formatie. Dit is verhoogd naar 50% van de formatie op een kindercentrum (eerst was dit 33%). Deze verruiming was tijdelijk ingevoerd vanwege het personeelstekort in de kinderopvang en loopt (na twee verlengingen) vooralsnog tot 1 juli 2026. De voorliggende wijziging maakt de maatregel structureel mogelijk.

Dit raakt ook ve, zeker kleine solitaire ve-locaties hebben getalsmatig als snel meer dan 33% in opleiding. Dat wordt ws meegenomen in ve wijzigingsbesluit.

Stand van zaken besluit basisvaardigheden ve

Advies van de Raad van State is binnen bij OCW en aan de hand van het advies gaat OCW een paar aanpassingen doen over de inzet van de beroepskracht in opleiding, o.a. een verduidelijking van de verantwoordelijkheden van de houder bij de begeleiding van de beroepskracht i.o. In verdere tijdspad zijn geen wijzigingen, dus inzet is nog steeds publicatie 1 mei a.s.

Wb de taaleisen: dat gaat niet voor de huidige werknemers gelden, maar voor de medewerkers in opleiding of wel de nieuwe medewerkers.

Update nieuwe wet Kinderopvang

Achter de schermen wordt er hard aan gewerkt. Mocht de uitwerking consequenties hebben voor ve dan komen we daar inhoudelijk later op terug.

Maaïke Vaes lichtte dit toe. Het is de bedoeling dat het nieuwe stelsel per 01-01-2029 wordt ingevoerd. Tot nu toe is de planning dat het voorstel in juni naar de Raad van State gaat en in het najaar naar de 2^e kamer. Onderdeel van het nieuwe stelsel is het aanmerken van kinderopvang als dienst van algemeen economisch belang (DAEB). Het doel hiervan is het risico op staatsteun uit te sluiten en ervoor te zorgen dat de subsidie ook echt aan kinderopvang wordt besteed. [Wetsvoorstel financiering kinderopvang: vragen en antwoorden over de DAEB](#)

De vergoeding voor kinderopvang hangt niet meer af van de hoogte van het inkomen van de ouders. Voor iedereen geldt hetzelfde vergoedingspercentage van 96% van de maximum uurprijs. De vergoeding van 96% gaat direct naar de kinderopvangorganisaties en gastouderbureaus. De betaling loopt dus niet meer via de rekening van de ouders. Let op: het gaat over de reguliere kinderopvang en dus voor werkende ouders of aanpalende doelgroepen, zoals studerende ouders! Ve wordt in het nieuwe stelsel voor werkende ouders, gezien als kinderopvang met een plus.

Voor meer informatie zie [Plannen kabinet voor betaalbare kinderopvang | Kinderopvang | Rijksoverheid.nl](#).

De gemeentes hebben daarnaast nog SMI, de zogenaamde Asschergelden (decentralisatie uitkering voorschoolse voorziening peuters) en VE zonder KOT. Voor de niet werkende ouders verandert er vooralsnog niets.

Vraag: kan gemeente gratis kinderopvang regelen? Ja, zie Artikel 1.13 van de WKO is opgezet om bijzondere doelgroepen te helpen door de eigen bijdrage van de kinderopvang te compenseren. De doelgroepen hiervoor zijn specifiek gericht op scholing en re-integratie. Hieronder vallen scholieren en studenten die een erkende opleiding volgen, en personen met recht op bijstand die een traject naar werk volgen.: [Artikel 1.13 - Wet kinderopvang - Wetboek](#). Sardes heeft hier in 2023 onderzoek naar gedaan: [Onderzoek: hoe wordt artikel 1.13 van de Wet kinderopvang gebruikt](#). Het is voor gemeenten dus niet mogelijk om voor alle ouders een kwijtschelding te geven voor de ouderbijdrage als ze ook KinderOpvangToeslag ontvangen. Alleen voor bepaalde groepen ouders dus.

Vanuit de branches wordt gepleit voor een actieve implementatie van het nieuwe stelsel, de vraag naar kov wordt groter, waarschijnlijk met 23% en dat vraagt meer huisvesting, personeel. En afstemming en samenwerking tussen de verschillende ministeries en VNG.

Onderzoeken, handreikingen en externe webinars rond GOAB

Handreiking SMI

De Sociaal-Medische Indicatie (SMI) is een gemeentelijke vangnetregeling voor gezinnen die te maken hebben met sociaal-medische problematiek en geen recht hebben op kinderopvangtoeslag. Om de toegankelijkheid van SMI te vergroten hebben SZW en VNG afgesproken gezamenlijk te kijken hoe gemeenten kunnen komen tot meer uniformiteit. Deze handreiking is met en door een werkgroep van gemeenten opgesteld.

De handreiking heeft het over een basislijn, zoals: maak een SMI-verordening.

Daarnaast geeft het tips voor gemeentelijk SMI-beleid zoals: Gemeenten kunnen overwegen om de beoordeling van de toekenning van de tegemoetkoming SMI, op basis van gemeentelijk beleid/regelgeving, te laten doen door een (medisch) professional, bijvoorbeeld het wijkteam of WMO-consulenten.

Tot slot is er een heel hoofdstuk rond communicatie met tal van modelbrieven etc.

Gemeenten ontvangen middelen voor SMI via het Gemeentefonds. In 2025 is jaarlijks € 5 miljoen extra beschikbaar gesteld, vanaf 2029 komt daar nog eens € 5 miljoen bij. Daarmee is de omvang van het budget in 2029 circa € 55 miljoen euro. De extra middelen zijn vrijgemaakt omdat gemeenten aangeven dat het SMI-budget knelt. [Brief Kamer - Handreiking SMI](#)

Jaarlijks rapport onderwijsinspectie uitvoering taken LEA/vve

Het nieuwe Landelijk rapport gemeentelijke taakuitvoering 2025 van de Inspectie van het Onderwijs biedt voor het eerst in één document een breed overzicht van hoe gemeenten hun taken uitvoeren op het gebied van kinderopvang, onderwijsachterstandenbeleid, voor- en vroegschoolse educatie en onderwijs voor nieuwkomers. Het rapport laat zien dat gemeenten deze verantwoordelijkheden steeds beter oppakken, maar benadrukt ook dat volledig zicht op de doelgroepen noodzakelijk blijft om het beleid effectief te houden.

Onderwijsachterstandenbeleid: behoefte aan betrouwbare gegevens

Voor het bestrijden van onderwijsachterstanden blijft nauwe samenwerking tussen gemeenten, schoolbesturen en kinderopvangorganisaties belangrijk. Het rapport signaleert dat betrouwbare gegevens over doelgroepkinderen, zoals peuters met risico op een taalachterstand, nog vaak ontbreken. Gemeenten worden opgeroepen om hierin regie te nemen, zodat tijdig kan worden bijgestuurd.

Nieuwkomersonderwijs

Sinds de invoering van de tijdelijke wet nieuwkomersvoorzieningen in 2023 hebben gemeenten een extra verantwoordelijkheid: het organiseren van voldoende onderwijsplekken en het bewaken van een doorgaande leerlijn. Veel gemeenten voldoen inmiddels aan de overlegplicht, maar volledig zicht op de nieuwkomerspopulatie ontbreekt nog regelmatig. Vroegtijdige monitoring en evaluatie zijn daarom cruciaal om onderwijs voor nieuwkomers tijdig en passend in te richten.

Themaonderzoek Inspectie naar o.a. onderwijsachterstanden-bestrijding

Wat valt op in het beleid?

In het onderwijsachterstandenbeleid is aandacht voor andere beleidsterreinen, zoals jeugd en sociaal domein. Andersom wordt OAB in breder beleid nauwelijks genoemd.

Vve komt vaker terug in ander beleid. Ook worden in vve-beleid andere beleidsterreinen genoemd.

Kinderopvang wordt wel genoemd in breder beleid, maar er is meestal geen apart beleid met kwaliteitsdoelen voor kinderopvang. De focus ligt vooral op toezicht en handhaving.

Gemeenten maken verschillende keuzes in de uitwerking van hun beleid. Onderwerpen die concreet in de wet staan, werken gemeenten ook concreter uit.

Gemeenten formuleren weinig concrete, meetbare doelen en evaluatieplannen.

Wat betekent dit voor gemeenten?

De uitkomsten laten zien dat beleid voor jonge kinderen nog niet altijd samenhangend is ingericht. Zo wordt kinderopvang vaak genoemd, maar ontbreken inhoudelijke doelen. Ook maken gemeenten keuzes, waardoor sommige onderwerpen minder aandacht krijgen. Dit vraagt om bewuste keuzes bij het opstellen en verbinden van beleid.

Hoe verder?

Meer samenhang in beleid kan helpen om gericht te werken aan gelijke kansen. Gemeenten hebben daarnaast behoefte aan meer duidelijkheid in de wet. De inspectie verkent in gesprekken met gemeenten goede voorbeelden van meetbare doelen en evaluatieplannen. Deze voorbeelden worden gebruikt binnen het stimulerend toezicht. De inzichten uit dit onderzoek neemt de inspectie mee in de doorontwikkeling van het interbestuurlijk toezichtkader.

Lopend onderzoek naar inzet pedagogisch coach

Werk mee aan een wetenschappelijk onderzoek naar de pedagogisch coach in de kinderopvang! Er is nog weinig bekend over de coach, hoe hij/zij werkt, en wat de ervaringen zijn van de pedagogisch professionals die gecoacht worden. In dit onderzoek, geïnitieerd door het Expertisecentrum Kinderopvang, van de Hogeschool en Universiteit van Amsterdam (Ruben Fukkink), Universiteit Leiden (Harriet Vermeer) en Universiteit Utrecht (Pauline Slot) is aandacht voor de werkwijze van de coach en voor de ervaringen van pedagogisch professionals die gecoacht worden. Het onderzoek start met een online vragenlijst voor twee groepen: de pedagogisch coaches en pedagogisch professionals om zo beide kanten van coaching goed in beeld te brengen. De uitkomsten uit het vragenlijstonderzoek worden tijdens een congres van het Expertisecentrum Kinderopvang in september gepresenteerd. Daarna wordt het rapport gepubliceerd op de website van het Expertisecentrum.

Nieuws vanuit GOAB-ondersteuningstraject

Handreiking GOAB en aanpalend beleid

De handreiking informeert én inspireert om onderwijsachterstandenbeleid in een bredere context aan te pakken:

- Randvoorwaarden om beleidsterreinen effectief te verbinden, zoals bestuurlijk commitment, gezamenlijke visie en duidelijke rolverdeling
- Concrete raakvlakken tussen GOAB en jeugdbeleid, armoedebeleid, aanpak laaggeletterdheid en inclusieve kinderopvang
- Praktijkvoorbeelden van gemeenten Amersfoort, Ridderkerk, Roosendaal en Zaanstad die op verschillende manieren invulling geven aan meer samenhang
- Reflectievragen om te bepalen waar je gemeente staat en waar kansen liggen

De handreiking is bedoeld voor gemeenteambtenaren die (mede)verantwoordelijk zijn voor het GOAB-beleid en die onderwijsachterstandenbeleid in een bredere context willen aanpakken.

Filmpjes in meerdere talen over meerwaarde vve

Er zijn filmpjes gemaakt in meerdere talen over de meerwaarde van vve, o.a. Turks en Pools. Er komt nog een Oekraïense vertaling en wellicht ook Russisch. Deze zijn 11 maart op de GOAB website gezet. De filmpjes mogen voor eigen gebruik ingezet worden, het is juist bedoeld een zo'n groot mogelijk groep te bereiken. [Nieuwe video voor ouders over voorschoolse educatie – in meerdere talen | GOAB](#)

Handreiking kwaliteitscyclus vve

De handreiking Kwaliteitscyclus vve - Samen cyclisch werken aan de kwaliteit en opbrengsten van voor- en voerschoolse educatie ondersteunt gemeenten bij het systematisch werken aan de kwaliteit van hun vve-beleid. De handreiking laat zien hoe je met een duidelijke kwaliteitscyclus samen met partners werkt aan heldere doelen, monitoring, evaluatie en verbetering.

De handreiking beschrijft:

- Wat een kwaliteitscyclus vve is en waarom die belangrijk is
- Uit welke onderdelen de kwaliteitscyclus bestaat
- Hoe je de kwaliteitscyclus koppelt aan de bredere beleidscyclus
- Welke stappen nodig zijn om de cyclus in te richten
- Wat de inhoud is van de kwaliteitscyclus

De handreiking bevat praktische voorbeelden, checklists, voorbeeldvragen en een stappenplan. Daarmee krijgen gemeenten en hun partners handvatten om structureel samen te werken aan kwaliteit, monitoring en verbetering van het vve-beleid.

Webinar inclusief aanbod vve

Tijdens de online bijeenkomst van 20 januari 2026 over inclusieve kinderopvang in de voerschoolse educatie (VE) is vooral aangegeven dat zonder goede samenwerking komt inclusie niet van de grond.

De handreiking Op weg naar inclusieve kinderopvang vormde de rode draad van het programma.

Drie praktijkvoorbeelden lieten zien hoe visie, inhoud en samenwerking elkaar versterken:

De gemeente Utrecht benadrukte het belang van een gedeelde visie die actief wordt onderhouden. De gemeente speelt daarbij een stevige rol in het verbinden en informeren van partners.

Kinderopvang Wildewijs uit Dronten liet zien hoe een inclusief VE-aanbod vorm krijgt wanneer alle kinderopvanglocaties VE aanbieden en reguliere kinderen en kinderen met extra ondersteuningsbehoeften samen worden opgevangen in de peuterplusopvang. Dit succes is te danken aan hechte samenwerking en steun van onder andere de gemeente en de JGZ.

Den Haag kiest voor een gebiedsgerichte aanpak waarbij kinderopvangpartners zelf aan het roer staan op weg naar een inclusief aanbod. Dit vergroot het eigenaarschap en leidt tot concrete ideeën om de praktijk te versterken.

Webinar regionaal samenwerken rond OAB

Op 9 december vond het webinar over regionale samenwerking binnen OAB/vve plaats. De regio's IJmond en Bevelanden deelden hun ervaringen met het opzetten en uitbouwen van hun samenwerking. Zij gingen onder meer in op de aanleiding, de gekozen werkwijze en de belangrijkste voor- en nadelen die zij in de praktijk ervaren.

Het webinar is volledig terug te kijken. Ook de presentaties zijn beschikbaar.

Binnenkort verschijnt (Q2 2026)

Handreikingen: Financiën, Vroegschoolse Educatie, er is ook al een kennisclip [Kennisclip GOAB Vroegschoolse educatie onder de aandacht | GOAB](#), Doorgaande lijn en tot slot over Gemeenteraadsverkiezingen, belangrijk, want 30% van de gekozen gemeenteraadsleden is van een lokale partij, en veel nieuwelingen hebben weinig tot geen kennis van kinderopvang en vve.

Webinar over Afspraken maken met JGZ. Deze is op 9 april 14.00-15.30. Aanmelden via de link in de PowerPoint.

PEDAGOGISCH PARTNERSCHAP

In subgroepen zijn de vragen besproken. In de nabespreking werd teruggekoppeld:

- populaties ouders verschillen enorm, per locatie, wijk en veranderen ook in de tijd
- heel fijn dat je als kov samen met de gemeente beleid kunt maken
- het is een gezamenlijke verantwoordelijkheid – we missen nu bv het onderwijs in deze bijeenkomst

KWALITEITSCYCLUS EN KWALITEITSIMPULS VE

Opmerkingen:

- de gemeentecyclus aub laten aansluiten op de cycli van de partners
- het moet werkzaam zijn
- het gaat om de kwaliteits dialoog, niet om af te rekenen
- wat is bereik en wat is non bereik – binnen oab/ ve is non bereik als een geïndiceerd ve kind niet op een ve plaats terecht komt. Het kind kan dan wel bv op een reguliere dagopvangplaats zitten, maar dat wordt binnen oab/ve als non bereik benoemd. Het is dus belangrijk dat non bereik wordt geanalyseerd.
- basisonderwijs ontvangt zelf via het bestuur in de lumpsum de niet geoordeelde onderwijsachterstandsgelden: zie [Achterstandsscores en onderwijsachterstandsmiddelen scholen en gemeenten 2025 | GOAB kopie-van-scores-en-middelen -gemeente.xlsx](#)

-educatieve kwaliteit vroegschool lager dan educatieve kwaliteit voorschools, zie onderzoek Pre Cool: [Ontwikkeling van kinderen en relatie met kwaliteit van voorschoolse instellingen. Resultaten uit het pre-COOL cohortonderzoek | Kohnstamm Instituut](#)

AFRONDING

Rondvraag:

-Gratis ve aanbieden, kan dat vanuit OAB? Ja, maar alleen voor de ve doelgroepeuters. In een aantal gemeentes is dit breder ingezet als onderdeel van het Nationale programma leefbaarheid en veiligheid (20 gebieden in Nederland) en wordt ook daaruit gefinancierd. (ministerie BZK). In Rotterdam heet het bv Stap&Sprong.

Houd de website www.goab.eu in de gaten voor nieuwe handreikingen, verslagen en de planning van bijeenkomsten. Ook kun je je aanmelden voor de LinkedIn-GOAB-groep om op de hoogte te blijven.

De volgende bijeenkomst voor gemeenten wordt gehouden op 18 juni 2026. Dit is een online bijeenkomst van 13.30 – 15.00 uur. De uitnodiging en programma volgen te zijner tijd. Er is al een agendaverzoek uitgegaan. Geef door of er agendapunten zijn!

Mist een collega op onze GOAB-contactlijst of staat er een oud-collega op? Laat het weten via Hanneke Baukema: h.baukema@cedgroep.nl.